

Sem vložte zadání Vaší práce.

**FAKULTA
INFORMAČNÍCH
TECHNologiÍ
ČVUT V PRAZE**

Bakalářská práce

Webová aplikace pro online web scraping

Jakub Drahoš

Katedra softwarového inženýrství
Vedoucí práce: Martin Podloucký

19. února 2019

Poděkování

Doplňte, máte-li komu a za co děkovat. V opačném případě úplně odstraňte tento příkaz.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předloženou práci vypracoval(a) samostatně a že jsem uvedl(a) veškeré použité informační zdroje v souladu s Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.

Beru na vědomí, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorského zákona, ve znění pozdějších předpisů. V souladu s ust. § 46 odst. 6 tohoto zákona tímto uděluji nevýhradní oprávnění (licenci) k užití této mojí práce, a to včetně všech počítačových programů, jež jsou její součástí či přílohou, a veškeré jejich dokumentace (dále souhrnně jen „Dílo“), a to všem osobám, které si přejí Dílo užít. Tyto osoby jsou oprávněny Dílo užít jakýmkoli způsobem, který nesnižuje hodnotu Díla, a za jakýmkoli účelem (včetně užití k výdělečným účelům). Toto oprávnění je časově, teritoriálně i množstevně neomezené. Každá osoba, která využije výše uvedenou licenci, se však zavazuje udělit ke každému dílu, které vznikne (byť jen zčásti) na základě Díla, úpravou Díla, spojením Díla s jiným dílem, zařazením Díla do díla souborného či zpracováním Díla (včetně překladu), licenci alespoň ve výše uvedeném rozsahu a zároveň zpřístupnit zdrojový kód takového díla alespoň srovnatelným způsobem a ve srovnatelném rozsahu, jako je zpřístupněn zdrojový kód Díla.

V Praze dne 19. února 2019

.....

České vysoké učení technické v Praze

Fakulta informačních technologií

© 2019 Jakub Drahoš. Všechna práva vyhrazena.

Tato práce vznikla jako školní dílo na Českém vysokém učení technickém v Praze, Fakultě informačních technologií. Práce je chráněna právními předpisy a mezinárodními úmluvami o právu autorském a právech souvisejících s právem autorským. K jejímu užití, s výjimkou bezúplatných zákonných licencí a nad rámec oprávnění uvedených v Prohlášení na předchozí straně, je nezbytný souhlas autora.

Odkaz na tuto práci

Drahoš, Jakub. *Webová aplikace pro online web scraping*. Bakalářská práce. Praha: České vysoké učení technické v Praze, Fakulta informačních technologií, 2019.

Abstrakt

V několika větách shrňte obsah a přínos této práce v češtině. Po přečtení abstraktu by se čtenář měl mít čtenář dost informací pro rozhodnutí, zda chce Vaši práci číst.

Klíčová slova Nahrad'te seznamem klíčových slov v češtině oddělených čárkou.

Abstract

Sem doplňte ekvivalent abstraktu Vaší práce v angličtině.

Keywords Nahrad'te seznamem klíčových slov v angličtině oddělených čárkou.

Obsah

Úvod	1
1 Cíl práce	3
2 Analýza a návrh	5
2.1 Co je to vlastně ten web scraping?	5
2.2 Analýza konkurence	7
2.3 Specifikace požadavků	14
3 Realizace	17
Závěr	19
Literatura	21
A Seznam použitých zkratk	23
B Obsah přiloženého CD	25

Seznam obrázků

2.1	ParseHub	8
2.2	Octoparse	9
2.3	WebScrapet	10
2.4	Dexi.io	11
2.5	Data Scraper	12

Úvod

Cíl práce

Cílem této práce je navržení a tvorba webové aplikace, která bude umožňovat uživatelům vytáhnout požadovaná data z libovolné stránky v reálném čase bez jakékoli nutné znalosti programování.

Hlavním specifikem aplikace bude *přehlednost a jednoduchost uživatelského rozhraní* – je klíčové, aby bylo ovládání intuitivní, rychlé a jednoduché.

Naopak v rozsahu této práce není tvorba web crawlera ani žádného jiného podobného mechanismu, který by procházel danou oblast webu.

Analýza a návrh

2.1 Co je to vlastně ten web scraping?

Web sraping (nebo také *web harvesting*, *web data extraction*) je technika získávání nejrůznějších dat z webových stránek. Nejčastěji se v tomto kontextu jedná o automatizovaný proces strojového zpracování a získávání dat, nicméně může jít i o manuální extrakci zadanou uživatelem skrze nějaký software (jako je tomu právě v našem případě). [citace z Wiki - web scraping]

Často se také v souvislosti s pojmem web scraping používá spojení *web crawler* (nebo také *bot*, *spider*, *spiderbot*). Jedná se o automatizovaný software, který systematicky prochází danou oblast webu a během toho extrahuje kýžená data. Jak již bylo řečeno v úvodu, touto částí web scrapingu se práce nebude zabývat.

2.1.1 Krátce k historii

Historie web scrapingu sahá k samým počátkům internetu (*World Wide Web*, 1989). Prvním webovým robotem, který byl vyvinut na MIT k měření velikosti webu, byl *World Wide Web Wanderer* (napsaný v jazyce *Perl*) z roku 1993. [citace z Wiki - World Wide Web Wanderer]

O něco později, v roce 2000, se ve velkém začala používat webová APIs – lidé mohli konzumovat čistá data a scraping se tak stal o hodně jednodušším.

Dalším milníkem v historii web scrapingu je rok 2004, kdy byla vydána knihovna pro parsování HTML a XML dokumentů *Beautiful Soup* pro programovací jazyk *Python*. Ta je do dnes považována za nejsofistikovanější a nejpokročilejší knihovnu pro web scraping.

Za zmínku stojí určitě i rok 2006, kdy je datován příchod vizuálního web scrapingu, tedy techniky, kdy uživatel skrze rozhraní nějaké aplikace označí klikáním myši, z kterých oblastí webové stránky chce vytáhnout data. Tímto se otevřely dveře web scrapingu pro všechny. [citace z <https://www.octoparse.com/blog/web-scraping-introduction>]

2.1.2 Techniky

Technik, jak z webové stránky vytáhnout data existuje mnoho, podívejme se alespoň na některé z nich:

- Vyhledávání na základě textové shody – např. pomocí UNIX nástroje *grep* nebo regulárních výrazů
- HTML parsování – základní a stále ještě nejpoužívanější technika extrakce dat. Informace jednoduše získáváme z HTML elementů, popř. pomocí tříd nebo id
- Počítačové vidění, strojové učení, zapojení umělé inteligence – snaha napodobit způsob, jakým vidí a zpracovává webovou stránku člověk, něco podobného zkouší např. projekt *Diffbot*
- Vizuální web scraping – jak již bylo zmíněno výše, požadovaná data se musí ručně naklikat skrze rozhraní nějaké aplikace (značně to však usnadňuje např. inteligentní hledání podobných prvků na základě prvních pár kliknutí)
- Ruční vyhledávání a stahování dat – může se ukázat, že někdy je to tou nejsnazší a nejrychlejší alternativou

2.1.3 Využití web scrapingu

Podob pro uplatnění scrapování dat z webu je nespočet, a to obzvlášť v dnešní době, kdy jsme přímo zaplaveni daty (pohybujeme se v řádech Zettabajtů – 1024^7 B [citace z <https://www.nodegraph.se/big-data-facts/>]). Mezi ty hlavní patří:

- Získání kontaktních informací (např. e-mail) pro marketingové účely
- Indexování webových stránek (jako příklad můžeme uvést *GoogleBot*)
- Data mining – proces hledání vzorců ve velkých datových setech [odkaz na Wiki]
- Monitorování různých proměnných (např. sledování cen nebo hodnocení produktů)
- Recyklace již někdy použitých dat za účelem vytváření „nového“ obsahu
- Analýza a zpracování dat k výzkumným účelům

2.1.4 Je to vlastně legální?

To be done...

2.2 Analýza konkurence

První skupinou, na kterou můžeme při hledání na internetu narazit, jsou společnosti, které nabízejí zákazníkům kompletní péči v rámci extrakce dat. Cílí především na velké korporace, jimž postaví scrapovací nástroj přesně na míru, který poté také hostují a spravují. Zákazník tedy dostane data a o nic víc se již nemusí starat. Jako příklad můžeme jmenovat třeba *ContentGrabber*, *Mozenda* a další.

Pro nás mnohem relevantnější kategorií je konkurenční nabídka nástrojů poskytujících uživatelům rozhraní k web scrapingu. Budeme se zaměřovat pouze na takové nástroje, které nevyžadují jakoukoli znalost programování – tedy žádné knihovny, API a nástroje pro budování vlastních scraperů.

Mezi ty největší představitele patří *ParseHub*, *Octoparse*, *WebScaper*, *Data Scraper* a *Dexi.io*. Čtyři z nich jsou volně dostupné nástroje (které mají ale velmi omezenou funkcionalitu a pokročilejší operace se odemknou až s určitým platebním plánem – tzv. *freemium model*) a jeden poskytuje bezplatně pouze 7 denní zkušební verzi.

Předtím, než začneme jednotlivé nástroje porovnávat, musíme si určit nějaká kritéria, podle kterých budeme hodnotit kvalitu daného nástroje. Především nám půjde o jednoduchost používání, celkovou přehlednost a rychlost, se kterou se uživatel dostane k požadovaným datům. Také nás bude zajímat způsob výběru dat, možnosti exportu získaných dat, jak aplikace sama dokáže uživatele seznámit s používáním a také, v jaké formě se nástroj vůbec používá a jestli něčím vybočuje (ať už v pozitivním či negativním smyslu).

Pojďme se tedy na některé nástroje podívat blíže:

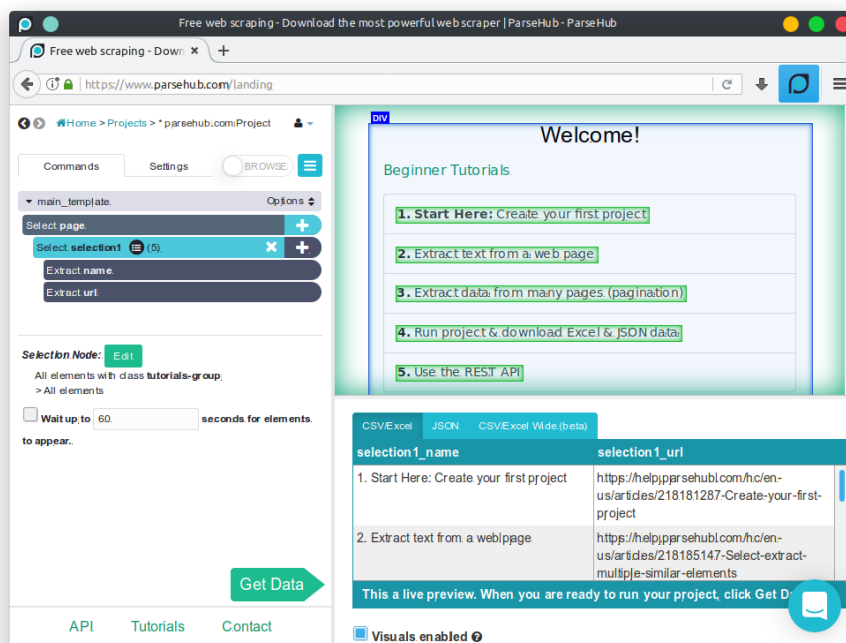
2.2.1 ParseHub

Výhody:

- Výběr dat jak pomocí klikání (inteligentní hledání vzorců/podobností na základě prvních dvou kliknutí), tak pomocí *XPath*, regulárních výrazů nebo CSS selektorů
- Aplikace obsahuje interaktivní tutoriál, který na jednoduchých příkladech ukáže, jak s nástrojem zacházet
- Možnost získání dat různými formami - přes API, jako CSV/XLS, do *GoogleSheets* nebo do *Tableau*
- Různé módy kliknutí (výběr, relativní výběr, kliknutí), zooming in/out na HTML elementy – když se uživatel netrefí (nebo ani trefit nemůže) přesně na požadovaný element, lze na něj lehce přejít pomocí této funkce
- Automatická rotace IP adresy (tedy nedochází k blokování ze strany serveru)

2. ANALÝZA A NÁVRH

Obrázek 2.1: ParseHub

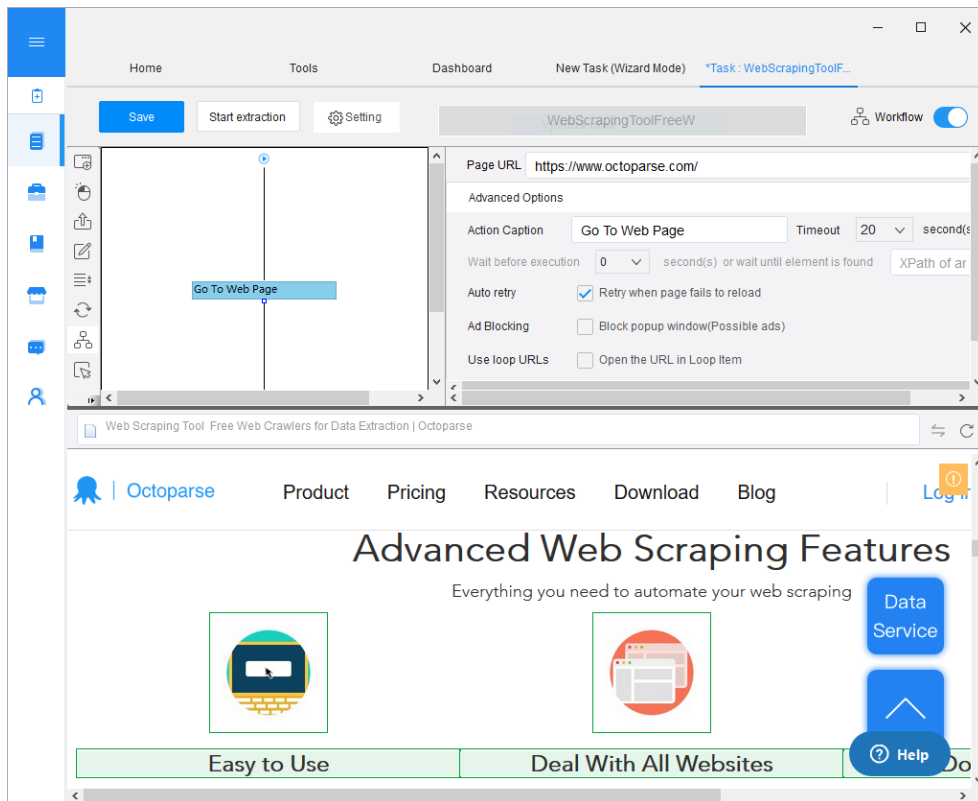
Nevýhody:

- Nutnost stažení aplikace (ale je zde podpora pro *Windows*, *Linux* i *Mac*)
- Aplikace je celkově těžkopádná, nemá moc přívětivé uživatelské rozhraní, ovládání působí nepřehledně a přehlceně – na uživatele se vyvalí hodně informací a možností najednou

2.2.2 Octoparse

Výhody:

- Výběr dat jak pomocí klikání (inteligentní hledání vzorců/podobností na základě prvních dvou kliknutí), tak pomocí *XPath* nebo regulárních výrazů
- Nástroj obsahuje předpřipravené šablony, které mohou velmi urychlit práci
- Pestrá paleta možností (branch judgment, tvoření smyček apod.) – dá se vytvořit téměř jakákoli logika procházení webu a extrakce dat

Obrázek 2.2: Octoparse

- Lehký způsob, jak scrapování automatizovat
- Možnost řídit tasky přes API (a získávat tak data taktéž přes API). Data jdou nahrát rovnou i do lokální databáze

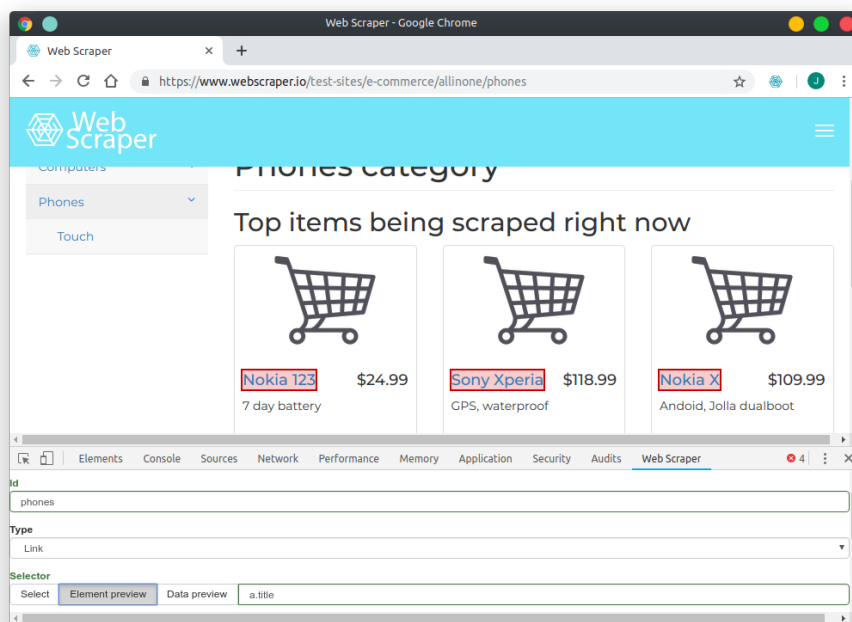
Nevýhody:

- Nutnost stažení aplikace (která je navíc pouze pro *Windows*)
- Těžkopádné a pomalé ovládání, neintuitivní rozhraní
- Tutoriál je v podstatě nic neříkající
- Předpřipravených šablon je jenom pár a jsou velmi konkrétní

2. ANALÝZA A NÁVRH

2.2.3 WebScaper

Obrázek 2.3: WebScaper

Výhody:

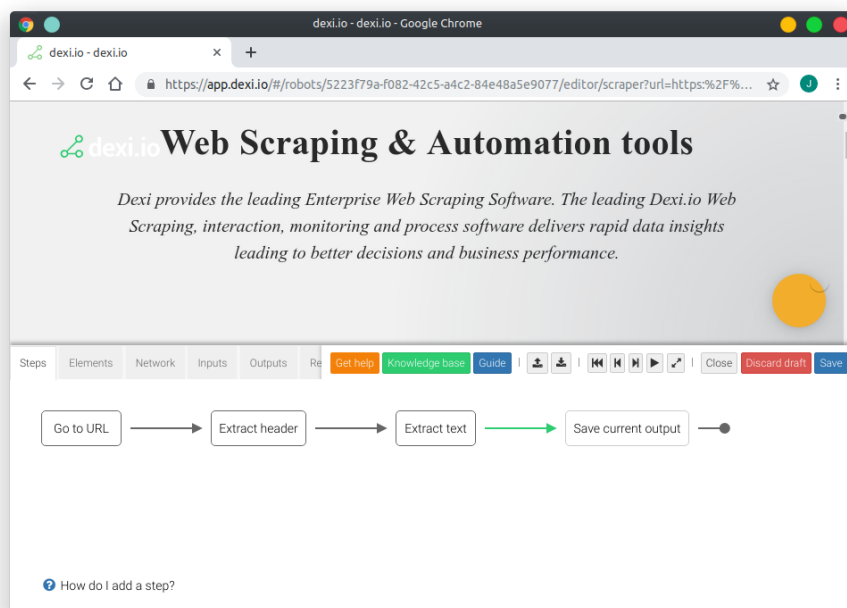
- Jednoduchá instalace (jedná se pouze o rozšíření do prohlížeče *Google Chrome*). Nastavování probíhá skrze vývojářskou konzoli
- Výběr dat pomocí klikání (inteligentní hledání vzorců/podobností na základě prvních dvou kliknutí)
- Tutoriály jsou formou videí – jednoduché, rychlé a naprosto postačující
- Různé typy elementů, které vybíráme (text, odkaz, scroll down), takže lze celkem snadno prolézt celou stránku
- Možnost získání dat různými formami - přes API, jako CSV/XLS nebo do *Dropboxu*
- Klávesové zkratky při výběru elementů velmi usnadňují práci
- Možnost využít jejich cloud k automatizaci celého procesu
- Oproti konkurenci nabízí přehledné rozhraní, rychlé a jednoduché používání

Nevýhody:

- Nutnost používat *Google Chrome*, což pro některé uživatele může být překážka
- Nelze vyhledávat podle klíčových slov ani podle HTML nebo CSS, tudíž všechno se musí poctivě naklikat

2.2.4 Dexi.io

Obrázek 2.4: Dexi.io

Výhody:

- Bez nutnosti stahování aplikace – vše se ovládá přes webové rozhraní
- Výběr dat jak pomocí klikání (inteligentní hledání vzorců/podobností na základě prvních dvou kliknutí), tak pomocí HTML, CSS nebo textové shody
- Hodně návodů dostupných na stránkách, interaktivní rádce přímo při scrapování
- Všechny možné druhy kliknutí, takže lze lehce prolézt celou stránku

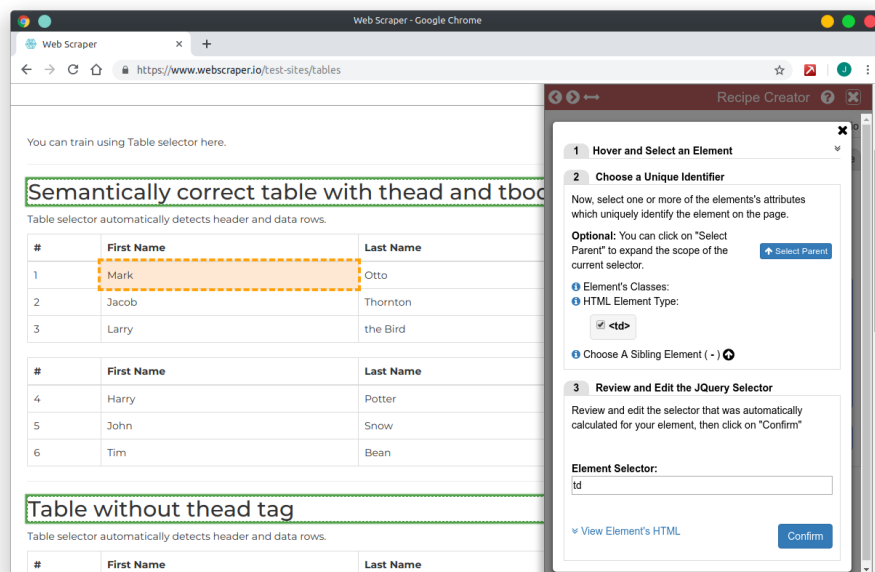
2. ANALÝZA A NÁVRH

- Možnost exportovat data do CSV, JSON, XLS, získat přes API, poslat do *Google Drive*, *Google Sheets* nebo *Amazon S3*
- Různé módy aplikace – scraping, crawler, pipes (skládání menších scrape botů) a autobot (extrahování z více stránek najednou se stejným rozložením). Možnost takto automatizovat celý proces.
- Skvělé jsou různé addony (např. na obcházení *Captcha*)

Nevýhody:

- Široká nabídka možností a tak chvíli trvá, než se člověk zorientuje
- Placený nástroj, zadarmo je dostupná pouze týdenní zkušební verze
- Úvodní tutoriál je velmi strohý a žádné velké seznámení s nástrojem se nekoná

2.2.5 Data Scraper

Obrázek 2.5: Data Scraper

Výhody:

- Jednoduchá instalace (jedná se pouze o rozšíření do prohlížeče *Google Chrome*).

- Velmi jednoduché ovládání a přehledné rozhraní
- Výběr dat probíhá pomocí klikání. Skvělé je, že klikáním se utváří *jQuery* selektor, který si uživatel může podle svého upravit a doladit tak drobné detaily, které by jinak nutně zahltily uživatelské rozhraní. Tedy je možné vyhledávat i podle HTML tagů, id, CSS selektorů – zkrátka vše, co umí klasické *jQuery*
- Různé druhy kliknutí, možnost spustit na stránce libovolný *JavaScriptový* kód v rámci scrapování

Nevýhody:

- Nutnost používat *Google Chrome*, což pro některé uživatele může být překážka
- Oproti ostatním nástrojům se může zdát velmi chudý na různé funkce

2.3 Specifikace požadavků

Jak jsme viděli v předchozí analýze konkurenčních nástrojů, největšími neduhy, které se prolínají napříč valnou většinou aplikací, jsou **těžkopádné uživatelské rozhraní, neintuitivní ovládání a rychlost** (nebo spíš pomalost), se kterou se uživatel dostane k požadovaným datům. Pro aplikaci, jíž se tato práce zabývá, bude klíčové se těmito nedostatky vyhnout a nabídnout jejich přesný opak. Také jsme se přesvědčili, že nejpříjemnější cestou je celou aplikaci ovládat přes webové rozhraní a **nemuset nic stahovat a instalovat**.

Na druhou stranu se můžeme u konkurence i inspirovat. Za vyzdvižení stojí určitě **různé druhy výběru dat – klikání** přímo na stránce spolu s inteligentním hledáním podobných prvků jistě tvoří mocný mechanismus. Avšak je potřeba zajistit i ostatní způsoby výběru (jako je např. **textová shoda, HTML tagy, CSS selektory**) pro případ, kdy je pouhé klikání zdoluhavé či nevyhovující. Rovněž široký výběr způsobů exportu dat, intuitivní klávesové zkratky a zooming in/out na prvky může uživatelům zpříjemnit práci s nástrojem.

Neméně důležitou vlastností aplikace je také schopnost sebe sama kvalitně, ale svižně představit, **seznámit uživatele s používáním** a poskytnout mu alespoň pro začátek nějaké vodítko. Pro většinu ovládacích prvků by ale mělo platit to stejné, co platí pro správný kód – měly by být tzv. **self-explanatory**. Tedy každému by mělo být na první pohled jasné, co který element dělá.

Pojďme si tedy rozdělit požadavky na funkční a nefunkční tak, jak by to každý správný softwarový projekt měl udělat:

2.3.1 Funkční požadavky

- Uživatelské rozhraní se bude skládat z hlavní pracovní plochy, kde se bude nacházet uživatelem zadaná stránka a z postranního panelu, kde se budou nacházet všechny ovládací prvky
- Výběr dat bude probíhat několika způsoby:
  - kliknutím myši na požadované elementy (na základě předchozích kliknutí se program bude snažit označit všechny podobné prvky, výběr však půjde uživatelem zrušit)
  - na základě textové shody (uživatel jednoduše zadá text, který má být obsažen v extrahovaných datech)
  - pomocí HTML tagů (např. *image*, *header*, *article*), které se budou zadávat do textového pole
  - pomocí CSS selektorů (tedy třídy, id, hodnota atributu, různé následnosti), které se taktéž budou zadávat do textového pole

- bude připraveno i několik tlačítek s předdefinovanou akcí, něco jako šablona pro nejpoužívanější operace (např. stažení všech obrázků ze stránky, všech emailových adres)
- Po kliknutí na určitý prvek se tento barevně označí. Taktéž všechny již vybrané prvky budou barevně odlišeny, aby bylo jasné, co už je připraveno k extrakci a co ještě ne
- K dispozici bude přibližování/oddalování momentálního výběru pomocí ikony + a – (uživatel klikne na nějaký element a pomocí této funkce může traverzovat napříč zanořenými prvky oběma směry)
- Na základě výběru dat uživatelem se bude tvořit určitý filtr (textový řetězec), který bude možné upravit – půjde tak o alternativu pro zkušenější uživatele, aniž bychom zanesli uživatelské rozhraní přehráší možnosti a celé ho tak zneprůhlednili
- Získaná data půjdou exportovat do formátů JSON, CSV, XLS, pokud se bude jednat o text. V případě obrázků, videí nebo zvukových souborů se bude exportovat v zabaleném archivu ZIP

2.3.2 Nefunkční požadavky

- Bude se jednat o webovou aplikaci běžící v internetovém prohlížeči, tedy nebude nutná žádná instalace
- Program se bude skládat ze dvou částí:
  - *frontend* – kód, který poběží u klienta v prohlížeči; představuje celé uživatelské rozhraní aplikace
  - *backend* – kód, který poběží na serveru; bude naslouchat požadavkům a zpracovávat je; zde bude probíhat samotná extrakce dat
- Aplikace bude primárně cílit na celkový zážitek uživatele – grafické rozhraní bude přehledné a co nejjednodušší, ovládání intuitivní
- Čas, za který se uživatel dostane k požadovaným datům (tedy čas, který stráví vybíráním dat), bude co nejmenší

2.3.3 Nice-to-have požadavky

V předchozích dvou sekcích jsme si shrnuli, jaké požadavky by naše aplikace v každém případě měla splňovat a bez níž by neměla vůbec být uvedena k dispozici uživatelům. Pak tu máme ale také požadavky, které rozhodně zlepšují celkovou kvalitu a pocit z nástroje samotného, avšak nejsou již pro nás vitální a pokud by se jejich implementace nepovedla, svět se nezboří.

2. ANALÝZA A NÁVRH

- Uživatelské rozhraní aplikace nabídne intuitivní klávesové zkratky pro usnadnění práce – klikání s přidržanou klávesou Ctrl bude automaticky vybírat všechny podobné elementy; Ctrl+ a Ctrl- obstará přibližování/oddalování momentálního výběru; ...
- Export dat bude možný i do *Google Sheets*, *Google Drive*, *Dropbox*
- Interaktivní tutoriál, který v rychlosti představí práci s nástrojem

Realizace

Závěr

Literatura

Seznam použitých zkratek

HTML HyperText Markup Language

XML eXtensible Markup Language

API Application Programming Interface

MIT Massachusetts Institute of Technology

CSS Cascading Style Sheets

CSV Comma-Separated Values

IP Internet Protocol

JSON JavaScript Object Notation

XLS formát souboru používaný aplikací Microsoft Excel

Obsah přiloženého CD

	readme.txt	stručný popis obsahu CD
	exe	adresář se spustitelnou formou implementace
	src	
	impl.....	zdrojové kódy implementace
	thesis	zdrojová forma práce ve formátu L ^A T _E X
	text	text práce
	thesis.pdf	text práce ve formátu PDF
	thesis.ps	text práce ve formátu PS